

Om Stubbumgård og Leerskov slægten

*Uddrag af 'De gamle slægter - Lokal- og Slægtshistorie fra Aller Sogn',
Hans Krog 1936 Christiansfeld, p. 118-121:*

Den anden Frigaard, eller den som synes at være den oprindelige Stubbumgaard, findes nu som nævnt ikke mere. Den var efter den saakaldte "Satzungsplan" af ca. 1790 paa 78 Kvantitets Td. Ld. Til Oplysning skal her tjene, at man regnede dengang med Kvantitets - de saakaldte slesvigske Td. Land - og Kvalitets Tønder land. De sidste kaldtes almindeligt Bonitets Tønder og var, som Navnet udsiger, en Norm for Jordens Godhed i Stedet for Hartkorn, som vi aldrig har haft i Sønderjylland. Da Gaarden blev udstykket og nedbrudt i 1885, var den dog paa ca. 100 store Tønder, idet der indkøbtes et Par Kobler fra Hvinderup.

Omkring Aar 1665 fik Iver Klausens Datter, Catharina Iversdatter, sammen med I v e r M a d s e n denne Gaard i Eje. Hvorfra han kom, vides ikke, og om han er kommet med Navnet B r a m kan ikke konstateres. Men Bram blev Slægtsnavnet paa denne Gaard i lange Tider og bredte sig derfra til flere Sider, baade i Sognet f. Eks. i Frørup. Iver Madsens Søn var I v e r I v e r s e n B r a m, der nævnes 1730 og 1706. En Søn af ham igen var D i n e s I v e r s e n B r a m, der nævnes som "Frimand" 1746 og er død 1749, vistnok i en ung Alder. Enken, Mette Kirstine, født paa Brandsø 1718, blev gift igen med J o c h u m H a n s e n fra Sillerup, der nu i mange Aar var Mand paa Gaarden. Mette Kirstine overlevede sin anden Mand og døde meget gammel 1807. efter at hendes Søn, T r u e l s D i n e s e n B r a m havde faaet Gaarden efter Jochum Hansen. Han var født 1747 og døde 1818, og hans Hustru var Inger Marie Nisdatter fra Skovrup.

Man lægger Mærke til, at Mændene paa Frigaardene ofte har taget sig Hustruer fra andre Byer, noget der ikke var almindeligt paa disse Tider. Hele Byer var gennem Familiegifte beslægtede med hinanden til stor Skade for Efterkommerne.

Ægteparret havde 3 Sønner, N i s, J o c h u m og D i n e s, af hvilke den første en Tid blev Ejer af Gaarden. Men han kunde ikke holde den i de svære tider, der nu kom efter Statsbankerotten. Den kom i 1824 til Tvangsauktion og blev solgt for 1600 gamle Dalere til F a l l e H a n s e n N i s s e n fra Knud.

Følgerne af Statsbankerotten i 1813 var dengang katastrofale for Landet. I Stubbum maatte flere give op; man kunde ikke bære de Byrder, som denne Landsulykke medførte. Den 5. Jan. 1813 oprettedes Riksbanken i København, hvis Kapital tilvejebragtes paa den Maade, at man paa alle

Landets Ejendomme indlagde en Obligation paa 6 Procent af Værdien, som forrentedes til staten, hvis den ikke udbetaltes. Set med vore Dages Øjne skulde man ikke synes, at dette var saa ruinerende, men mange andre Forhold kom til. Sedlerne blev nemlig nedskrevet til en Sjettedel af deres Paalydende, og dette i Forbindelse med en høj Renteydelse til Rigsbanken i en Tid, da Produkternes Værdi var ganske minimal, medførte, at mange gik fra deres Gaarde.

I mange og lange Aaringer havde man denne ildesete Bankhæftelse at forrente, og den svandt først bort, efter dog at være mildnet noget, omkring 1840. da der endelig kom bedre Tider.

Nis Truelsen Bram døde som Landboelsmand i Aller i 50eme, hans Hustru var Kirstine af From-Slægten dersteds.

Nu blev altsaa F a l l e H. N i s s e n. der paa samme Tid blev gift med Gunder Petersd., Mand paa Gaarden. De var begge fra Knud og Søskendebørn. I Knud var man i gamle Dage meget velhavende, og der fortælles, at han paa Auktionen kunde betale Gaarden med klingende Sølvdalere.

Falle Nissen, der altid havde for Mode at gaa med høj Hat paa, huskes endnu af de ældre og døde 1870. Hans Hustru, Gunder Falles, som hun kaldtes, levede til 1885 og boede i Gaardens Aftægtshus, som findes endnu.

Ægteparret havde fem Sønner og to Døtre. alle døbt med Stammaavnet L e e r s k o v. De to ældste Sønner, Nis Fallesen Leerskov og Peder Fallesen Leerskov fik en sørgelig Lod, idet de henlevede mange Aar i Sindssygeanstalten i Slesvig, hvor de begge døde. To andre Sønner var bosiddende ved Rødding og en i Lille Anslet. Døtrene Gunder Marie og Anne Marie blev gift henholdsvis med Peter Hansen i Christiansfeld og Gaardejer N. C. Jacobsen i Anslet.

Da Peder Fallesen Leerskov omkring 1860 havde overtaget Gaarden, men efterhaanden viste sig at være uheldbredelig sindssyg, blev denne i 1866 bortfomagtet til A. J. S c h ü t t, der stammede fra Rinkenæs. Han havde en Tid lang haft Vonsild Kro i Forpagtning, og Lanidevejskroerne var dengang gode og nærsomme. Han var nu Forpagter af Gaarden i 18 Aar og var en dygtig Landmand, der kunde svare, hvad han skulde. Tiderne var gode i 70erne og Schütt, der ogsaa drev Mejeribrug, forstod at udnytte Tiden og klarede sig godt. Han og hans Hustru døde hos Sønnen, Math. Schütt, paa Tagkærgaard l Ødis. En anden Søn er Jes Schütt. der engang var Meieribestyrer i Vonsild, nu Hotelejer i Horsens. En Datter var gift med Grd. Simon Raben i Vonsild og en anden Datter lever paa Fyn.

Da Peder Fallesen Leerskov var død, skulde Gaarden, der var gammel og ejendommelig i Bygninger, for Arvens Skyld sælges. Og dermed var i 1885 den a n d e n gamle Frigaards Saga ude. Over een af Stuehusets Døre stod Aarstallet 1671.